

Odpadové hospodářství a komunální odpad

Jakub Hanák

Osnova

- **odpadové hospodářství** v ekopolitice
 - *pojmy, principy a cíle*
 - *trendy*
- **nástroje** odpadového hospodářství
- **komunální odpad**
 - *definice; povinnosti; problémy*
 - *témata k diskuzi*

Souvislosti a vlivy

- **odpady** znečišťují a poškozují ŽP
- **ztráta primárních surovin** \Leftrightarrow druhotné suroviny
 - *těž energetická soběstačnost*
- zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu
- **únosná finanční zátěž** obyvatel při nakládání s odpady
- odpadová politika má nezpochybnitelné místo v rámci ekologické politiky a koncepci udržitelného rozvoje

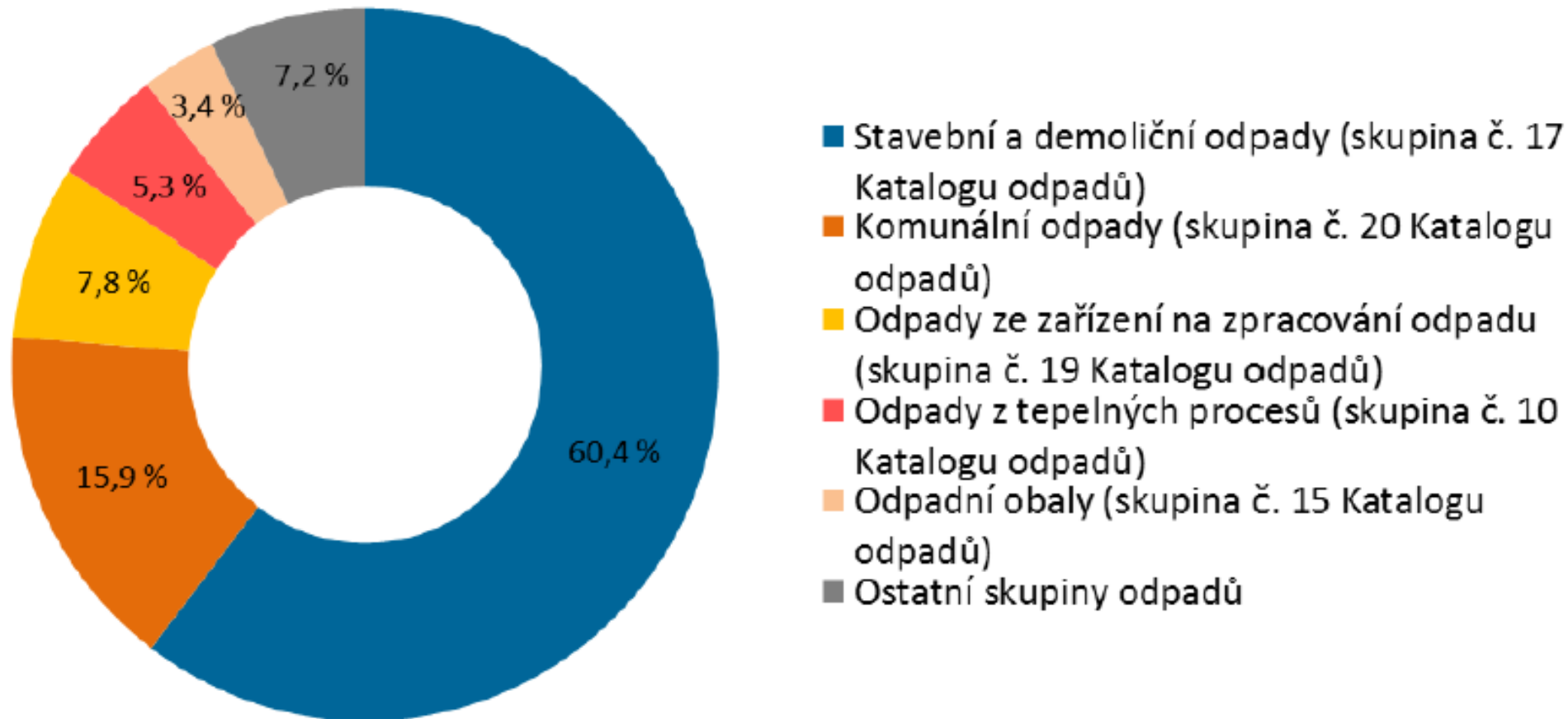
Výhled

- světová produkce odpadu **výrazně stoupne**
 - *růst ekonomik a střední třídy v tzv. rozvojových zemích*
- nedostatečné způsoby nakládání s odpady v **rozvojových zemích** ⇒ zdravotní rizika i poškození ŽP
- ztráta surovin, více skleníkových plynů, znečištění vod a ovzduší
- likvidace nebezpečných odpadů v nevyhovujících podmínkách
- **stagnuje produkce** komunálního odpadu i v zemích OECD
- přitom: podceňovaná problematika, nedostatek financí a organizace
 - *srov. Environmentální výhled OECD do roku 2030 či Global Waste Management Outlook*

Odpadové hospodářství

- komplex různých činností, které jsou spjaty se vznikem a následným nakládáním s odpady
- **nakládání s odpady** = obchodování s odpady, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů
 - *srov. § 4 odst. 1 písm. e) zákona o odpadech*
- **těž dozor** nad těmito činnostmi a následná péče o zařízení, kde je s odpady nakládáno
 - *např. u skládek*
 - *kontrola ČIŽP*

Struktura celkové produkce odpadů v ČR [%], 2016

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

❖ Zpráva o stavu životního prostředí 2016. MŽP 2017, s. 252.

Zdroj: CENIA

Odpad

- každá movitá věc, pokud se jí osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit
- **zbavování se**
 - *fikce: předání v zařízení pro nakládání s odpady*
 - *domněnka: zaniklo-li její původní účelové určení*
 - *povinnost: nepoužívá se k původnímu účelu a ohrožuje ŽP*
- **druhy odpadů:**
 - *podle vlastností – nebezpečný/ostatní odpad*
 - *podle původce – komunální/živnostenský/ostatní*
 - *podle složení - katalog odpadů (vyhláška č. 93/2016 Sb.), zvláštní režim: těžební odpady, výbušniny, léčiva, mrtvá zvířata atd.*

Odpad?

Dřevěné hobliny

Skleněné střepy

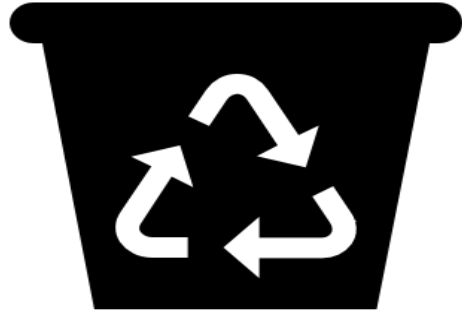
Vedlejší produkt

- látka nebo předmět **vzniklý při výrobním procesu**, jehož prvotním cílem není výroba tohoto předmětu (výrobní reziduum), není odpadem **pokud**:
 1. *vzniká jako nedílná součást výroby?*
 2. *je její další využití zákonné?*
 3. *lze využít přímo bez dalšího zpracování jiným než je běžná výrobní praxe?*
 4. *je její další využití zajištěno?*
- srov. též okamžik, kdy odpad přestává být odpadem

Principy odpadového hospodářství

- zásada **prevence**
 - *hierarchie nakládání s odpady*
- zásada **odpovědnosti původce**
 - *rozšířená odpovědnosti výrobce; znečišťovatel platí*
- zásady **soběstačnosti a blízkosti**
 - *přeshraniční přeprava odpadů; negativní externality ze zařízení pro nakládání s odpady*
- zásada **integrované ochrany**
 - *promítnutí do všech politik*

Subjekty odpadového hospodářství

Původce

Původce: obec

Oprávněná osoba

Převravec

Odpadový hospodář

Obchodník

Hierarchie

Předcházení vzniku odpadů

Příprava k opětovnému použití

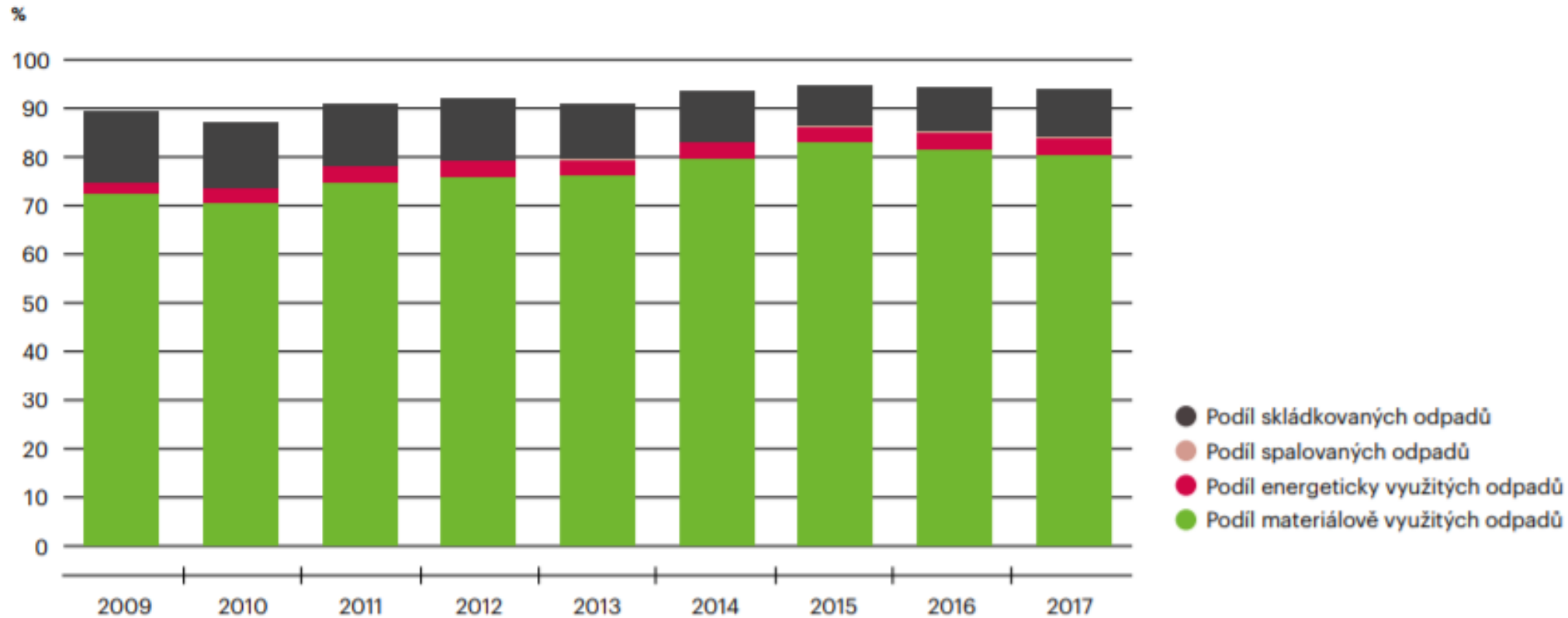
Recyklace odpadů

Jiné využití
odpadů

Odstranění
odpadů

Realita v Česku

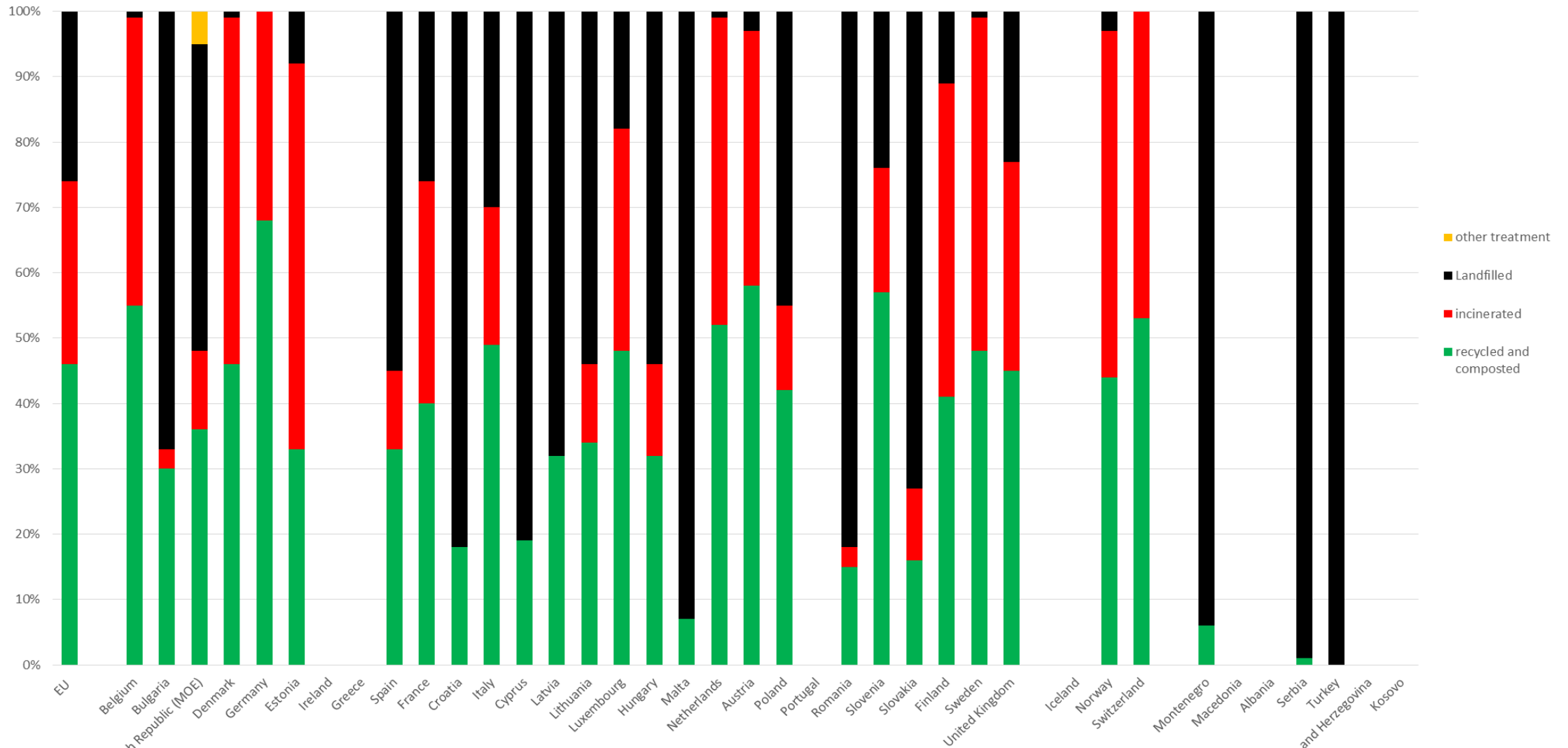
Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009–2017

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

Zpráva o stavu životního prostředí 2016. MŽP 2017, 259

Nakládání s komunálním odpadem v EU a vybraných zemích 2015 (%)

Důvodová zpráva k návrhu zákona o odpadech z 9. 4. 2019

Shrnutí cílů

- **omezit používání neobnovitelných zdrojů**
- minimalizovat nepříznivé účinky odpadů na lidské zdraví a životní prostředí
- prakticky **uplatňovat hierarchii nakládání s odpady**, resp. koncept 3R (reduce, reuse, recycle)
- postupný **zákaz skládkování odpadů**
- přejít k tzv. oběhové hospodářství (circular economy) s téměř nulovým zbytkovým odpadem

Nástroje odpadového hospodářství

Právní úprava

- povinnosti a zákazy; povolení; kontrola
- **směrnice EP a Rady č. 2008/98, o odpadech**
 - *změna balíčkem oběhového hospodářství v roce 2018*
- **zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech**
 - *pravidelné novelizace, široká věcná působnost*
- podrobně v právu životního prostředí

Implementace směrnice

- 5. červenec 2020
- **nové povinnosti (cíle)**
 - *zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu nejméně na 55 % hmotnosti – 60 % (2030) – 65 % (2035)*
 - *od 2025 povinný tříděný sběr textilu*
 - *navýšení recyklačních cílů o odpadů z obalů*
 - **omezení skládkování komunálního odpadu na 10 % v 2035**
 - *od 2030 neskládkovat odpad vhodný k recyklaci či jinému využití*

Nová odpadová legislativa zavádí evropské cíle recyklace komunálních odpadů a motivuje obce i občany k třídění

🕒 09. 04. 2019

Ministerstvo životního prostředí odeslalo do mezirezortního připomínkového řízení novou odpadovou legislativu. Jejím cílem je především zvýšení třídění a recyklace odpadů, odklon od skládkování a s tím související plnění povinných evropských cílů.

Podle nich již v roce 2025, tzn. za necelých 6 let, musí Česká republika recyklovat veškerý svůj komunální odpad z 55 %. Dnes se jí to daří pouze z 38 % vyprodukovaného komunálního odpadu. V roce 2030 musí stát zrecyklovat 60 % komunálního odpadu, za dalších 5 let ještě o dalších 5 % více. „Jedná se o nesmírně ambiciózní cíle a podle toho se musí přizpůsobit i naše legislativa, která v současné době

bohužel mimořádně zvýhodňuje skládkování. Navíc odpady představují zdroje, jejichž využitím ušetříme primární suroviny a naše životní prostředí,“ vysvětluje ministr životního prostředí Richard Brabec.

Koncepční nástroje

- závazné x politické dokumenty
- specializované x součást obecnějších koncepcí
- závazné **plány odpadového hospodářství**
 - *pro ČR – kraje – obce – dříve i původce odpadů*
 - *ve formě nařízení vlády [č. 352/2014 Sb. – pro 2015-2024], resp. vyhlášky kraje*
- **Program předcházení vzniku odpadu**

Další koncepce

- Státní politika životního prostředí (2012-2020)
 - *priorita 1.2: Prevence a omezování vzniku odpadů a jejich negativního vlivu na životní prostředí a podpora jejich využívání jako náhrady přírodních surovin*
 - *cíle pro rok 2020: např. využít 70 % odpadů a 80 % odpadu z obalů, více energeticky využívat odpady, účinně kontrolovat přeshraniční přepravu odpadů, podpořit opravy výrobků atd.*
- Politika druhotných surovin
 - *přeměna odpadů na zdroje - zvýšení soběstačnosti, snížení materiálové a energetické náročnosti*
- Energetická koncepce ČR
 - *při výrobě energie omezit vznik odpadů*
 - *výroba energie z OZE – zmíněna biomasa, spalování odpadů*

Ekonomické nástroje

- motivovat ke změně chování + internalizovat externality
- **poplatky**
 - *za skládkování odpadu; za komunální odpad*
- **zajištění povinnosti**
 - *finanční rezerva na rekultivaci a asanaci skládky*
- „**recyklační poplatky**“ (autovraky, elektroodpad, obaly)
- dotace a podpory

Informace o plánovaných změnách

90' ČT24

[stránky pořadu](#)

Premiéra:
5. 4. 2019
20:00 na ČT24

1702
zhlédnutí

Zaplatíš, kolik vyhodíš

Nová pravidla pro nakládání s komunálním odpadem

90 min | [další zpravodajství](#) »

[+ do playlistu](#)

[upozorňovat](#)

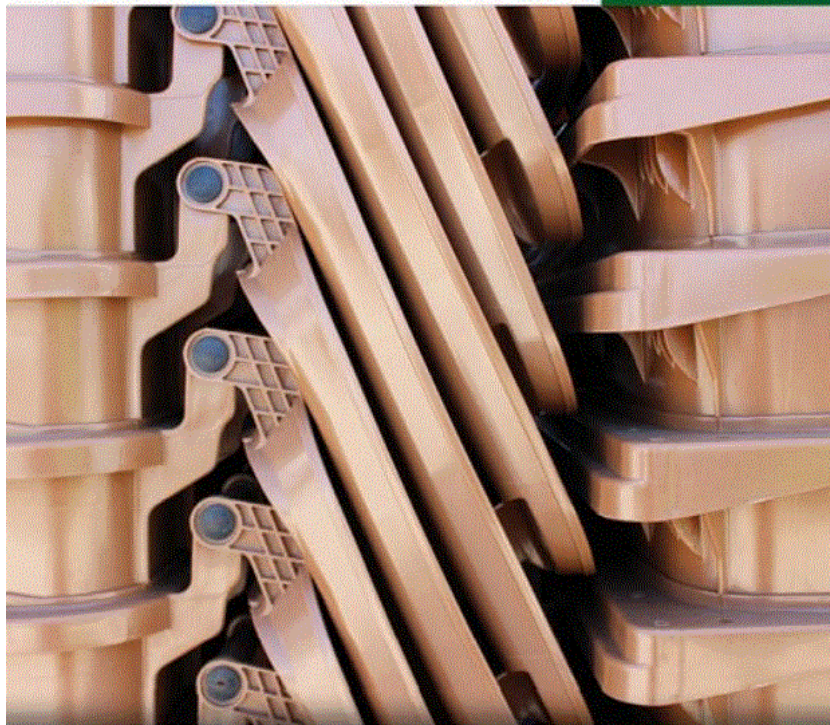

ODPADY

ODBORNÝ ČASOPIS PRO NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

3/2019

CENA 80 Kč / 3,20 EUR

Téma čísla

Zpětný odběr

Speciál **Zálohy podruhé**

- Návrhy svozových tras
- Mají obce řídit odpadové hospodářství samy?
- Globální znečišťování prostředí

PP ENVIRONMENTAL PAPER www.odpady-online.cz

ODPADOVÉ FÓRUM

WASTE MANAGEMENT FORUM
Odborný měsíčník pro průmyslovou a komunální ekologii

3

březen 2019
ročník 20

100 Kč

TÉMA MĚSÍCE

Stavební a demoliční odpady

Informační a dobrovolné

- informační systém odpadového hospodářství
 - <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>
- osvěta a poradenství
- dobrovolné
 - *ekodesign výrobků*
 - *system environmentálního řízení a auditu (EMAS)*
 - <http://www.dostbyloplastu.cz/>

Komunální odpad

Pojem

- dle § 4 odst. 1 písm. b) „veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti FO a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo FO oprávněných k podnikání“
- původcem je obec (od odložení na určené místo)

Katalog odpadů

20 01 37*	Dřevo obsahující nebezpečné látky
20 01 38	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37
20 01 39	Plasty
20 01 40	Kovy
20 01 41	Odpady z čištění komínů
20 01 99	Další frakce jinak blíže neurčené

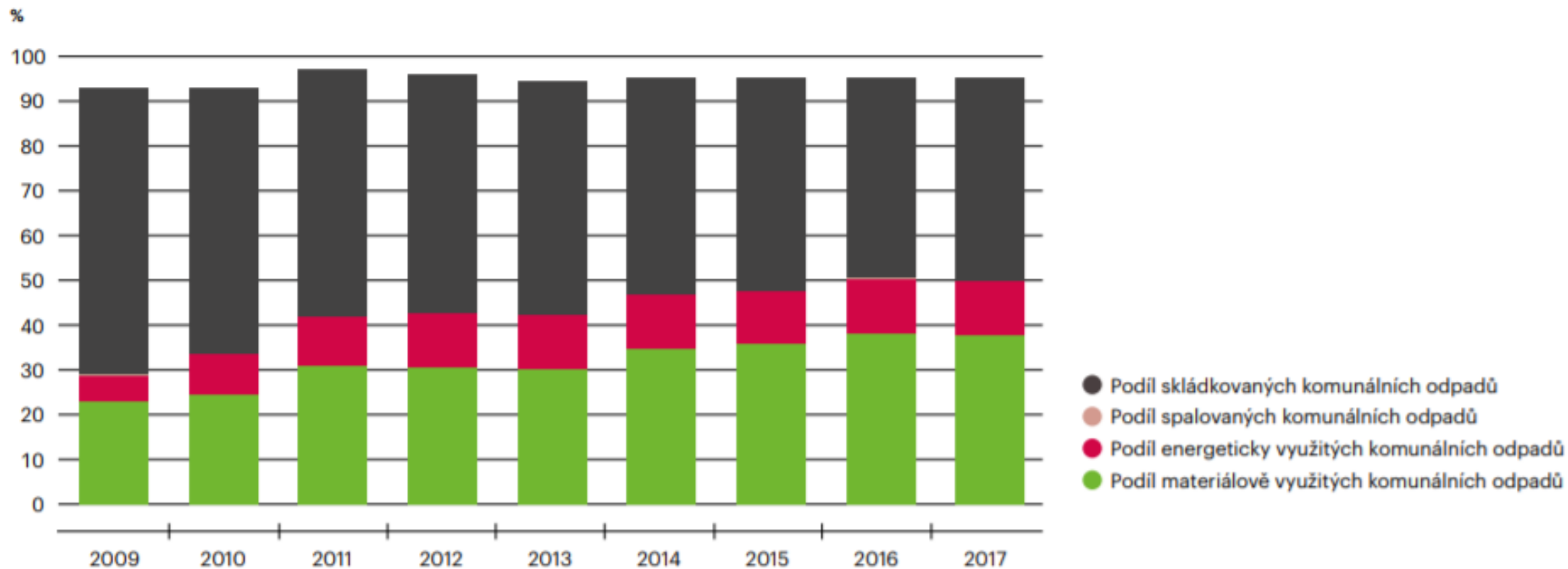
20 02 Odpady ze zahrad a parků (včetně hřbitovního odpadu)

20 02 01	Biologicky rozložitelný odpad
20 02 02	Zemina a kameny
20 02 03	Jiný biologicky nerozložitelný odpad

20 03 Ostatní komunální odpady

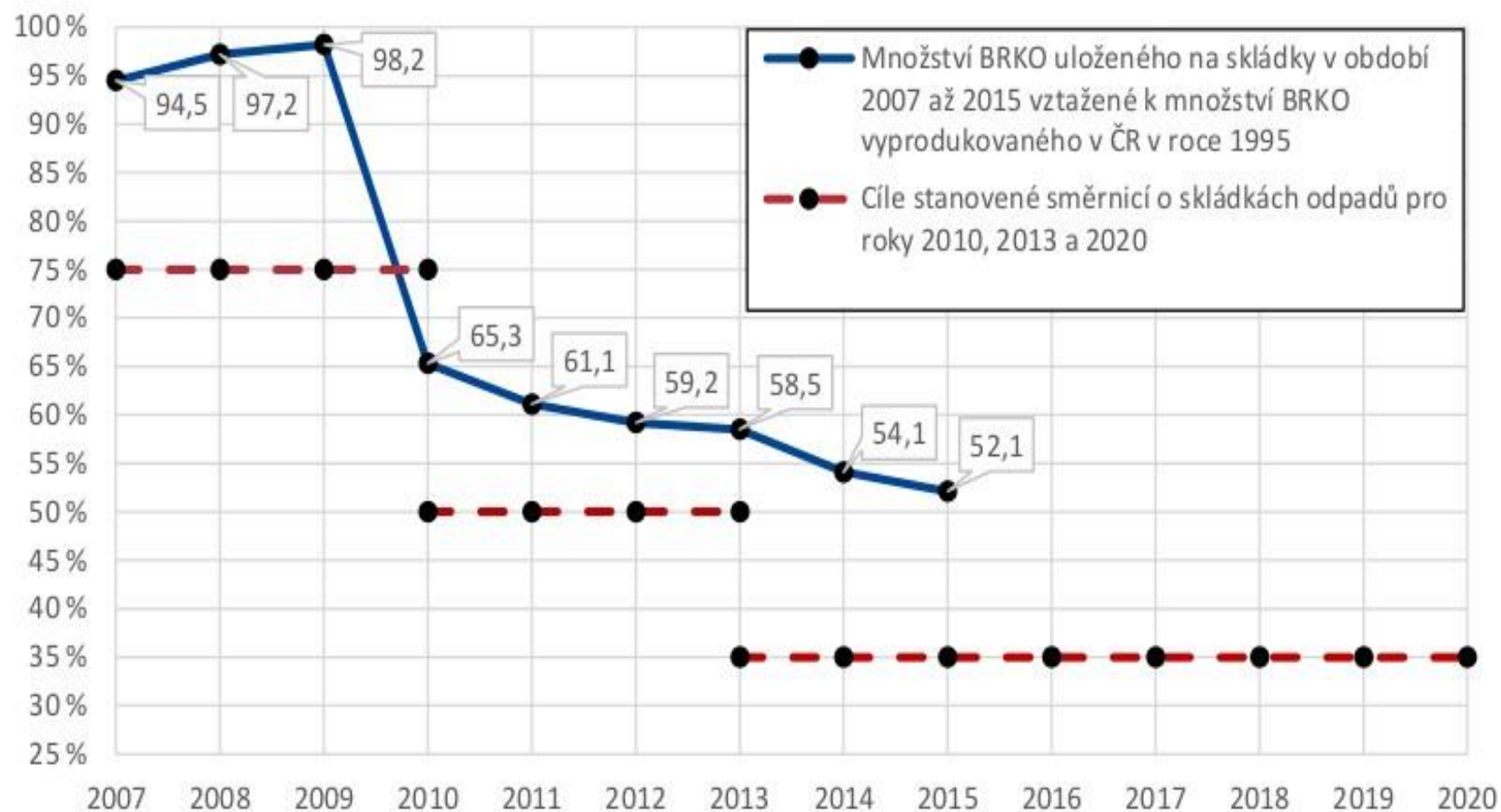
20 03 01	Směsný komunální odpad
20 03 02	Odpad z tržišť
20 03 03	Uliční smetky
20 03 04	Kal ze septiků a žump
20 03 06	Odpad z čištění kanalizace
20 03 07	Objemný odpad
20 03 99	Komunální odpady jinak blíže neurčené

Podíl vybraných způsobů nakládání s komunálními odpady na celkové produkci komunálních odpadů v ČR [%], 2009–2017

Data byla stanovena podle metodiky Matematické vyjádření výpočtu „soustavy indikátorů OH“ platné pro daný rok.

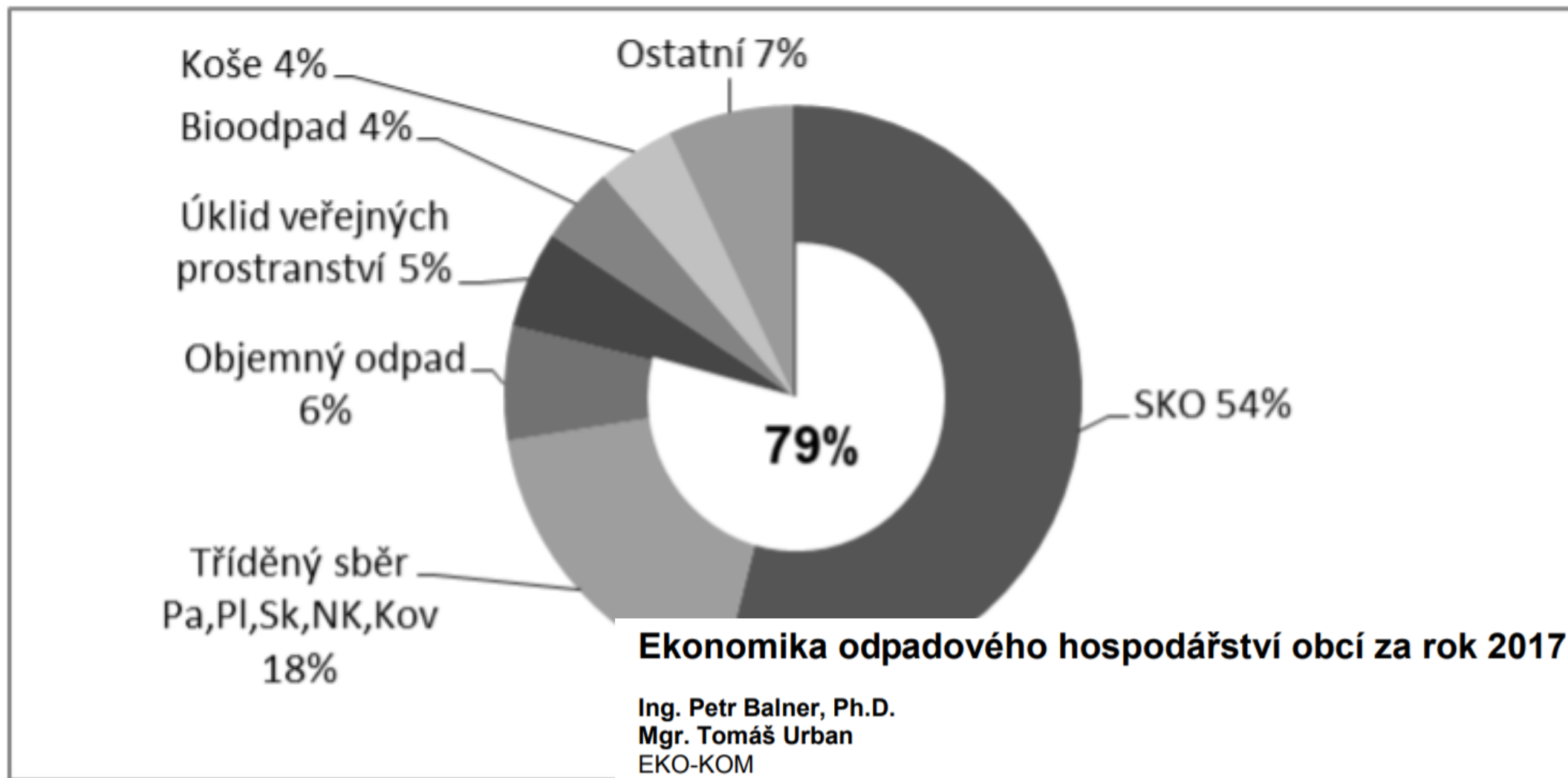
Graf č. 1: Přehled vývoje množství BRKO uloženého na skládky v období 2007–2015 ve vztahu k množství BRKO vyprodukovaného v roce 1995 (v %)

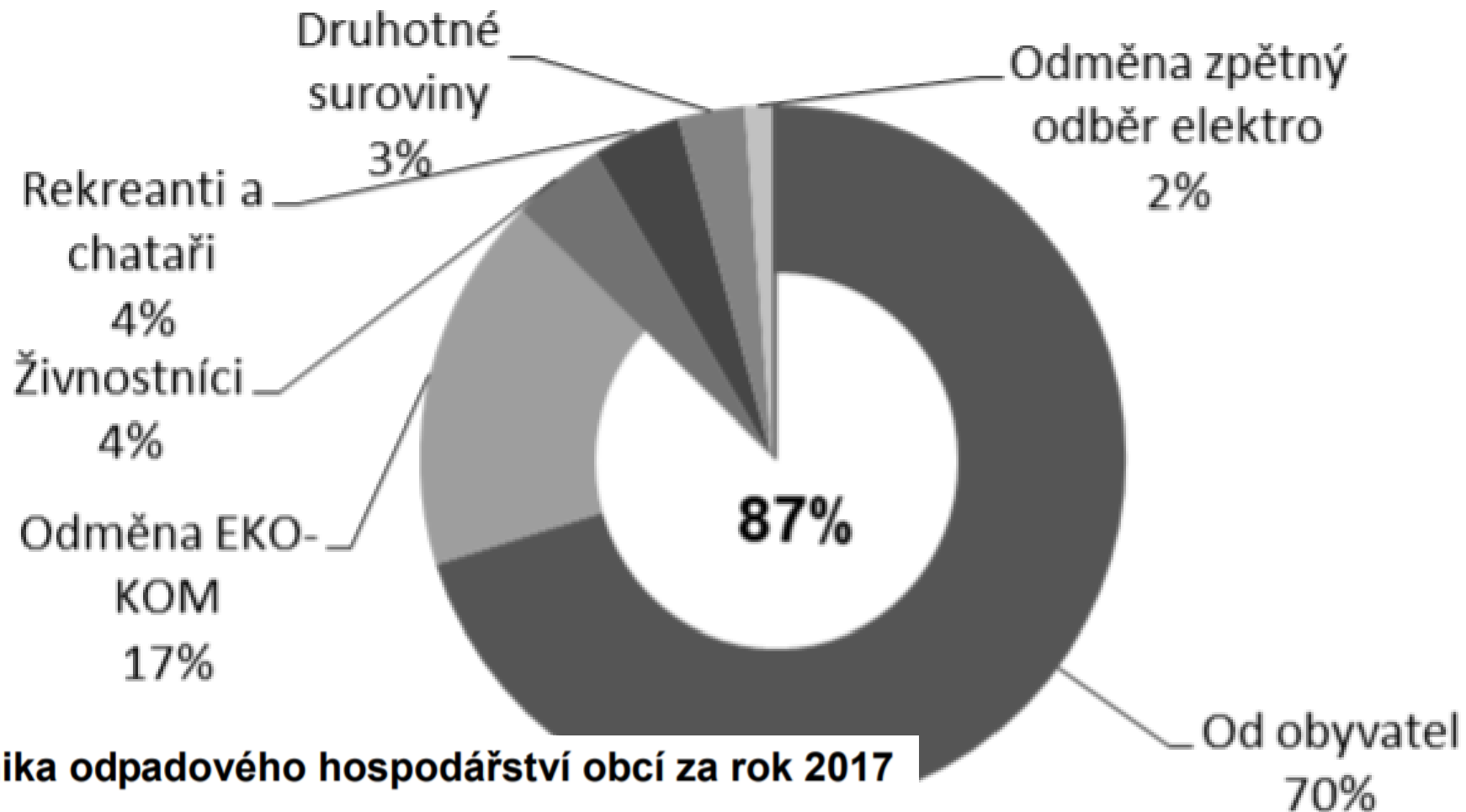
Zdroj: informace MŽP.

Pozn.: Data za rok 2016 nebyla do doby ukončení kontroly k dispozici.

Graf 3 – skladba nejvýznamnějších skupin nákladů.

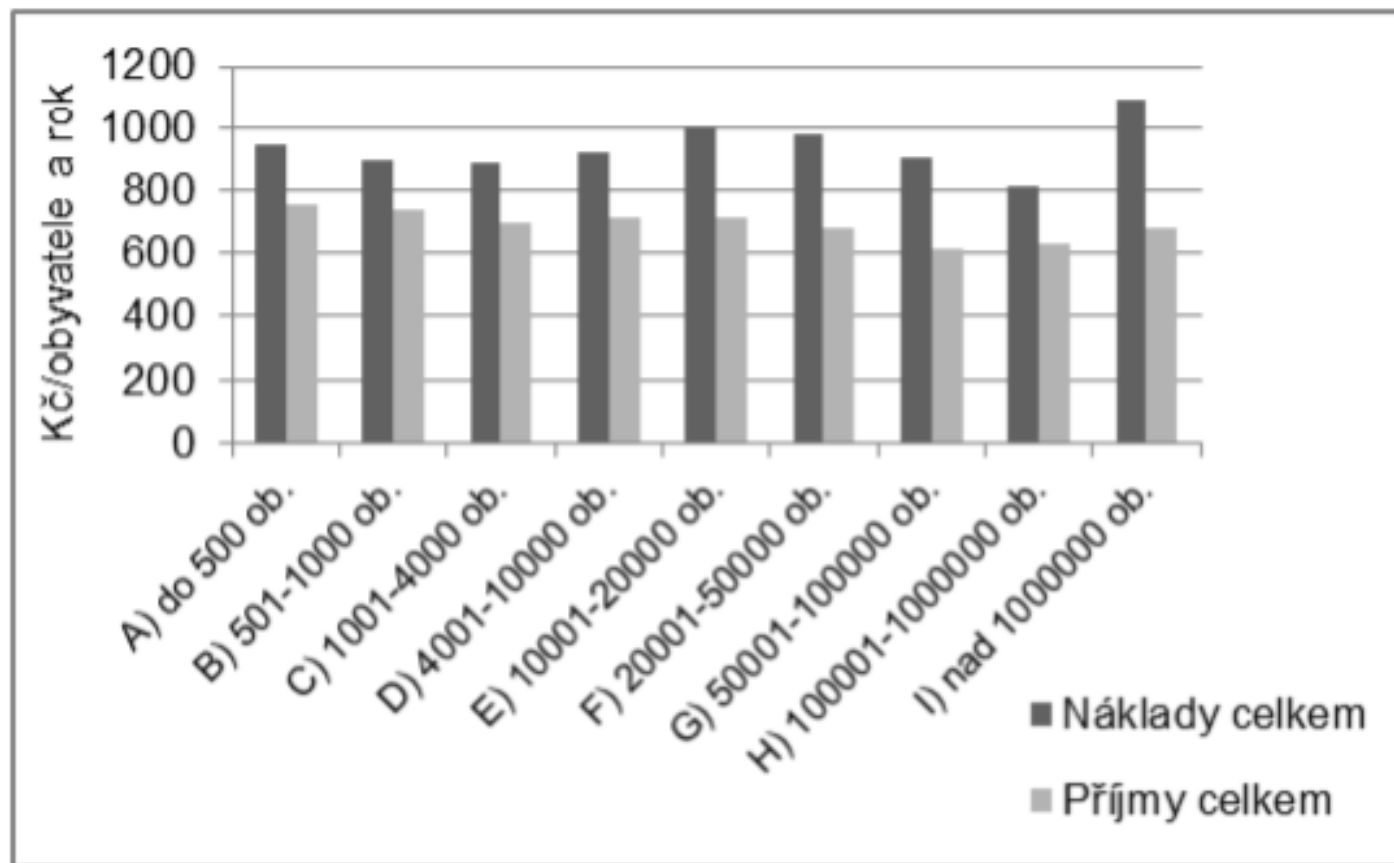
Graf 11 – skladba příjmů obcí.

Ekonomika odpadového hospodářství obcí za rok 2017

Ing. Petr Balner, Ph.D.
Mgr. Tomáš Urban
EKO-KOM

Graf 12 – porovnání příjmů a nákladů obcí v odpadovém hospodářství podle velikostních skupin obcí.

Ekonomika odpadového hospodářství obcí za rok 2017

Ing. Petr Balner, Ph.D.
Mgr. Tomáš Urban
EKO-KOM

Karviná zruší poplatek za odpady úplně, v Opavě budou platit jen dospělí

4. prosince 2017 10:55

V Karviné nebude platit nikdo, v Opavě jen dospělí. Tisícům rodin v Moravskoslezském kraji se příští rok podstatně sníží výdaje za svoz odpadů. Dvojice měst totiž ohlásila ústup od vybírání poplatků za odvoz popelnic se směsným odpadem.

Za odvoz odpadů se někde nebude platit vůbec, případně méně. (ilustrační foto) | foto: Ondřej Littera, MAFRA

Komerční sdělení

Odpady někdo zaplatí i třikrát, například Slováci

Brno /ANKETA/ - Marek Andreánsky ze slovenských Košic studuje na brněnské Masarykově univerzitě a bydlí na jejích kolejích. Měsíčně za ubytování zaplatí asi tři a půl tisíce korun. V této částce jsou i náklady kolejí na svoz a likvidaci odpadů. Poplatky za odpad chce po studentovi od letoška ale také brněnský magistrát. Protože je cizinec.

9.6.2013 36

SDÍLEJ:

Platby

Tzv. PAYT

- § 17a zákona 185/2001
- výše dle nákladů **podle počtu a objemu nádob**
- producent odpadu
- odvádí vlastník nemovitosti

Místní

- § 10b zák. č. 565/1990
- fixní částka
- **dle trvalého pobytu** či vlastnictví nemovitosti
- odvádí primárně poplatník

Platby v praxi (data MŽP - návrh novely 9/4/19)

velikost obce	Místní poplatek		Poplatek podle zákona o odpadech	
	Podíl obcí	Kč/ob	Podíl obcí	Kč/ob
do 500	76 %	453,1	17 %	419,9
501 – 1000	78 %	482,4	16 %	468,1
1001 – 4000	79 %	498,7	15 %	434,4
4001 – 10000	83 %	533,1	11 %	486,6
10001 – 20000	81 %	545,7	6 %	591,6
20001 – 50000	82 %	535,7	7 %	654,1
50001 – 100000	76 %	561,7	6 %	Neuvedeno
100001 – 1 mil.	100 %	553,3		
nad 1 mil.			100 %	559,0
celkem	77 %	474,4	16 %	437,2

Oddělený sběr

- povinnost obce: kovy, papír, sklo, plasty + bioodpad rostlinného původu + nebezpečné složky
 - *vyhláška č. 321/2014 Sb. – pravidlo „jednoho kontejneru“*
 - *2020: jedlé oleje a tuky*
 - *2023: textil, biologicky rozložitelný odpad*
- od 2024 **zakázáno ukládat na skládky** směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím předpisem
 - *snížit množství BRKO ukládaného na skládku*
 - *materiálově využít 50% z těchto odpadů do roku 2020*

Tuktejner na každém rohu, zní plán. Čechům vznikne nová povinnost

1. srpna 2018 5:55

Mezi povinnosti obyvatel Česka se zařadí i třídění jedlého oleje. Ministerstvo životního prostředí přitvrdí v recyklaci a kromě základních žlutých, modrých a zelených popelnic na tříděný odpad nařídí obcím zavést od roku 2020 kontejnery na použité jedlé oleje a tuky.

Témata k diskuzi

Zálohované plastové láhve

Začneme platit zálohu za PET lahve? Experti mají zjistit, zda se to v Česku vyplatí

23. 1. 2018

Ilustrační snímek | Foto: Shutterstock

Novinky 2018

Potravinové banky

Pl. ÚS 27/16

Plastové tašky za peníze

